

Petr Šmídek

LE CORBUSIEROVO STOLETÍ aneb Příběh betonu

LE CORBUSIER'S CENTURY or The Story of Concrete

„Jsem samouk a jsem zvědavý. Nemám žádnou školu, nemusel jsem se tudíž pracně odnaučovat to, co bych se v ní učil. Nechci se míchat mezi akademiky, neboť člověk nesmí myslet akademicky. Jedinou mou školou je neustálé pozorování přírody a věcí kolem nás.“ (Le Corbusier)

Jedním z nejvýznamnějších architektů uplynulého století byl bezpochyby Francouz švýcarského původu Charles-Édouard Jeanneret-Gris. Většina si ho však vybaví pod uměleckým pseudonymem Le Corbusier, který přijal v třiatřiceti letech, aby se mohl odpoutat od předchozí tvorby. Po celou profesní dráhu ho doprovázel železobeton. Ačkoli Jeanneret hrdě poukazyval na absenci architektonického vzdělání, tak od počátku architektonický vývoj bedlivě sledoval a pokaždé byl u aktuálního dění, aby následně mohl sám určovat jeho směřování.

Po krátkém působení ve vídeňském ateliéru Josefa Hoffmanna odcestoval v roce 1908 tehdy jedenadvacetiletý Jeanneret do Paříže, kde čtrnáct měsíců působil v ateliéru bratří Perretů, kteří jako jedni z prvních využívali při stavění železem vyztužený beton. Jeanneret nastoupil do ateliéru krátce poté, co Auguste Perret převzal otcovu kance-

lář a dokončil garážový dům Ponthieu v očekávání poznání nejen nových technologií, ale i směrů. Perret vítal každého návštěvníka svého ateliéru větou: „*Je fais du béton armé.*“ („*Dělám železobeton.*“) a Jeanneret v jeho práci spatřoval budoucnost nového století, což o dvacet let později radikálně přehodnotil.

V roce 1910 se Jeanneret během pětiměsíční stáže v Behrensově berlínském ateliéru seznámil s budoucím zakladatelem školy Bauhaus Walterem Gropiem a také s ortodoxním zastáncem funkcionalismu Ludwigem Mies van der Rohe. Ve stejné době studoval Jeanneretův starší bratr Albert na institutu pro hudbu a rytmus Jacquese-Dalcroze v Hellerau u Drážďan, kde Heinrich Tessenow dokončoval Festivalový dům, a mladý Jeanneret navštívil toto „*hlavní místo uměleckého rozvoje své doby*“ ve svých začátcích hned čtyřikrát. Intenzivní cesty a krátké praxe ve vyhlášených ateliérech, které stihl absolvovat ještě před vypuknutím 1. světové války, byly nejlepší školou architektury. Tyto zkuš-

1 Kapitol, Čandigarh, Indie, 1965

2 Le Corbusier (1887 až 1965)

1 The High Court of Justice, Chandigarh, Indie, 1965 2 Le Corbusier (1887 to 1965)